

Hoe is de aarde ontstaan?

Welke lagen heeft de aarde? Wat zijn hun kenmerken?
Hoe weten we dat?

Welke bodemlagen zijn er?

Welke functies heeft de bodem? Noem er zeven.

Welke bodemlagen zijn er in jouw omgeving, Nederland?

Wat is Pangea, Perm, Tyrias, Jura, Krijt?
Wat zijn hun kenmerken?

Wat is het holoceen?

Wat is het antropoceen?

Wat is de gesteentecyclus?

Wat is vulcanisme? Noem meerdere aspecten (platen, breuken, grenzen).

Omschrijf aspecten van aardbevingen (oorzaken, gevolgen).
Doe dit aan de hand van een voorbeeld.

Hoe leven mensen in gebieden met veel aardbevingen en vulkanen?

Wat is geothermische energie?

Hoe heeft de mens zich in de loop van de geschiedenis ontwikkeld?

Van waaruit heeft de mens zich over de aarde verspreid en hoe is dit gegaan?

Waarom zien we eruit zoals we eruit zien?

Bestaan er menselijke rassen? Geef argumenten bij de antwoorden.

Wat zijn de ijstijden; wat zijn hun kenmerken?

Omschrijf hoe de mensen leefden tijdens de laatste ijstijd.

Welke sporen van de ijstijd vind je in onze omgeving?

Hoe heeft landbouw zich ontwikkeld?

Wat waren en zijn de gevolgen van landbouw en veeleelt voor de mens en de omgeving?

Wat is de fossiele tijdlijn?

Hoe kunnen we fossielen lezen?

Hoe ontstaat een fossiel?

Waarom zijn de dinosaurussen uitgestorven?

Wat zijn de elementen (chemische bouwstenen) op aarde waaruit alles is opgebouwd?

Uit welke chemische elementen bestaat een mens?

Wat is DNA?

Wat is 'lucht'? Waaruit bestaat lucht?

Wat is de atmosfeer? Uit welke lagen bestaat de atmosfeer en wat zijn hun kenmerken?

Hoe is de lucht de afgelopen 4,5 miljard jaar veranderd?

Hoe heeft leven zich onder invloed van lucht ontwikkeld?

Hoe ontstond leven en hoe ontwikkelde dat zich verder?
Welke rol speelde zuurstof daarbij?

Hoe ontstonden vogels?

Waarom kunnen vogels en vleermuizen vliegen?
Hoe doen ze dat?

Hoe is de geschiedenis van het vliegen van de mens?

Waarom kan een vliegtuig vliegen?

Hoe heeft de ruimtevaart zich ontwikkeld?

Wat is het noorderlicht?

Hoe ontstaan wolken? Welke kenmerken hebben ze?

Wat is El Nino?

Hoe werkt een barometer?

Wat is het verschil tussen weer en klimaat?

Hoe ontstaat wind? Welke rol speelt wind voor het weer, het klimaat, de omgeving, de mens?

Wat is erosie? Omschrijf voorbeelden; dichtbij huis en ver weg.

Wat zijn passaatwinden?

Hoe werkt geluid?

Wat is spraak en hoe werkt het? Hoe is spraak ontstaan?

Wat is 'taal'? Hoe zijn talen ontstaan?

Waarom zijn er verschillende talen?

Hoe communiceren dieren?

Waarom moet een mens ademen om te blijven leven?

Wat is muziek? Hoe is muziek ontstaan?

Hoe zijn muziekinstrumenten ontstaan?

Hoe hebben mensen vroeger geprobeerd de lucht te 'lezen'?
Hoe doen ze dat in onze tijd?

Hoe kan de mens 'spelen' met de wind?
Zoek voorbeelden in het verleden en in het heden.

Wat is vuur?

Wat komt in je op wanneer je denkt aan vuur?

Waarom flakkeren vlammen omhoog?

Hoe ontstond vuur op aarde?

Wat zijn de ingrediënten voor vuur?

Waarom heeft de mens behoefte aan vuur?

Hoe maakte de prehistorische mens vuur?

Hoe veranderde de mens door het gebruik van vuur?

Hoe maak je vuur met middelen die je vindt in de natuur (zonder gebruik te maken van aansteker of lucifers)?

Wat is de relatie tussen vuur en voedsel?

Vertel over de geschiedenis van koken met vuur.

Vertel over de geschiedenis van vuur. Steekwoorden: brandweer, grote brand, brand van Londen.

Omschrijf natuurbranden in onze tijd. Geef oorzaken en gevolgen aan.

Omschrijf de uitvinding van buskruit en vuurwerk.

Vertel over de aspecten van vuurwerk; ook in onze tijd.

Wat is steenkool? Vertel over geschiedenis van de zoektocht naar steenkool.

Vertel over de geschiedenis van andere fossiele brandstoffen en de gevolgen van het gebruik daarvan voor de mens en de aarde.

Wat is koolstofdioxide? Welke rol speelt het op aarde?

Wat is de opwarming van de aarde? Wat zijn de oorzaken? Wat kunnen de mensen doen om opwarming tegen te gaan? Of is dat niet nodig? Wat gebeurt er als we niets doen?

Wat zijn duurzame energiebronnen? Hoe kunnen we deze gebruiken?

Welke betekenis had/heeft vuur in verschillende culturen?

Vertel iets over kampvuren en/of vuuraanbidders.

Wat zijn lichtbakens. Waarom en hoe gebruikte de mens deze? Omschrijf een aantal aansprekende voorbeelden.

Wat is alchemie? Wat is het doel van de alchemisten?

Wat is een stoommachine? Vertel over de uitvinding en de gevolgen.

Wat is de verbrandingsmotor? Vertel over de uitvinding en de gevolgen voor de mens en de aarde.

Hoe leerde de mens metalen gebruiken?
Vertel over de bronstijd en de ijzertijd.

Vertel over de zoektocht naar delfstoffen (ook metalen). Vertel over mijnwerkers, de geschiedenis van de mijnbouw, de gevolgen van mijnbouw voor mijnwerkers

Waar komt het water op aarde vandaan?

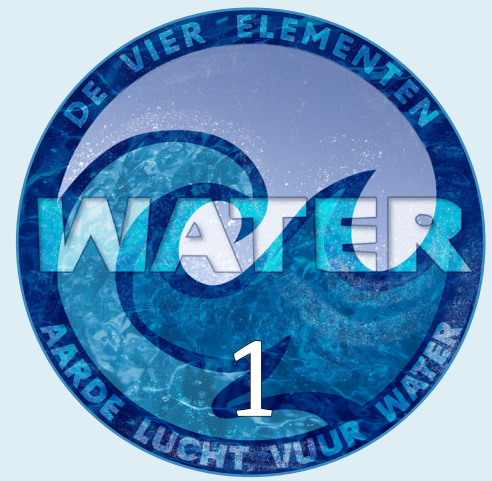
Waar komt water op aarde voor? Hoe is het water verdeeld op/in de aarde?

Wat is de watercyclus?

Waarom is het leven op aarde waarschijnlijk in water ontstaan?

Waarom heeft elk levend wezen op aarde water nodig?

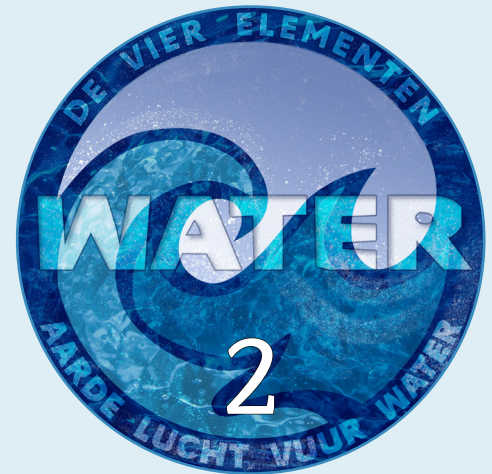
Wat zijn de ijstijden?

Wat zijn de ijstijden?

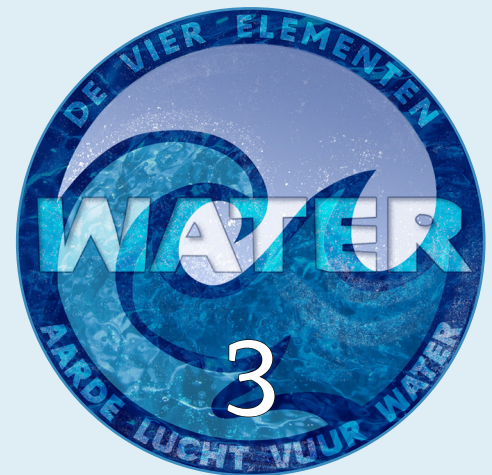
Welke rol speelde water bij het ontstaan en de verdere ontwikkeling van landbouw?

Hoe is dat nu?

Omschrijf een aantal waterculturen; mensen / volken die op of bij het water leven.

Wie zijn de Moken en wat is bijzonder aan hen?

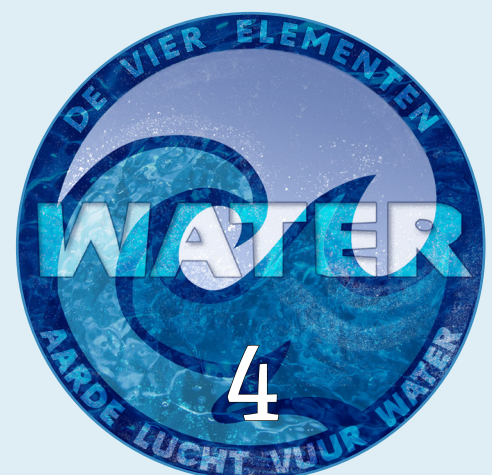

Welke rol speelde de Nijl in het oude Egypte en hoe is dat in het huidige Egypte? Wat was de Nijlometer?

Noem een aantal belangrijke waterwerken uit de geschiedenis en omschrijf ze.

Waarom bouwen mensen bruggen? Noem verschillende soorten bruggen en hun kenmerken.

Omschrijf het belang van waterwegen in de vorige eeuwen in Nederland.

Hoe hebben mensen in het verleden de zeeën verkend?
Noem enkele voorbeelden.

Noem enkele voorbeelden van piraten. Geef een uitvoerige omschrijving.

Omschrijf enkele voorbeelden van de moderne ontdekkingsreizen (vanaf de vijftiende eeuw).

Omschrijf enkele aansprekende voorbeelden van ontdekkingsreizen via rivieren, van het ijs, de diepte.

Hoe verandert water het landschap?

Wat zijn getijden?

Omschrijf een aantal grote overstromingen

Geef een beschrijving van een aantal watervallen.

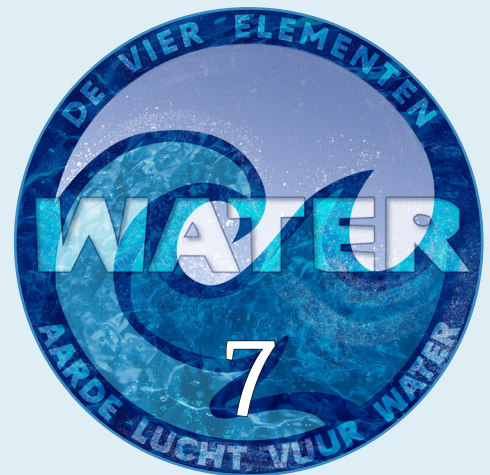
Wat is de regenboog? Hoe ontstaat deze?

Wat verwacht je van de toekomst van water?

Waarom is er ruzie tussen sommige landen over water?

Omschrijf enkele voorbeelden van de rol van water in culturen, religies, verhalen en mythen.

Welke rol speelde water in de geschiedenis van Nederland?
Hoe is dat nu en wat verwacht je van de toekomst?
Noem enkele voorbeelden, die hiermee te maken hebben in de literatuur en de beeldende kunst.

Zoek op:

'...en in alle gewesten. wordt de stem van het water met zijn eeuwige rampen gevreesd en gehoord'.

Geef het hele gedicht weer en zoek meer informatie die met dit onderwerp te maken zou kunnen hebben.

